

Вісник Агрофорум № 18 (89) 2018

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

*Успішний досвід розвитку
фермерських господарств
Львівщини*

10

*У Львові відбувся тематичний
круглий стіл з питань
земельних відносин*

11

*Два роки українсько-польської
співпраці пасічницьких організацій*

21

*Прогноз розвитку основних
шкідників і хвороб
сільськогосподарських культур
у Львівській області в осінній
період 2018 року*

37

<i>Аграріїв області відзначили на фестивалі «Кращий господар Львівщини»</i>	3
<i>В об'єднаній громаді Мостиського району пройшли консультації з питань земельного законодавства</i>	4
<i>Консультації з питань земельного законодавства для жителів Жовтанецької ОТГ</i>	5
<i>Науковці у Львові обговорили актуальні питання розвитку рибного господарства</i>	7
<i>II Міжнародний форум «Медова осінь на Львівщині, 2018. Прикордонні зустрічі»</i>	9
<i>Успішний досвід розвитку фермерських господарств Львівщини</i>	10
<i>У Львові відбувся тематичний круглий стіл з питань земельних відносин</i>	11
<i>Представник Львівської Аграрної палати прийняла участь в засіданні комісії Громадської ради при Держгеокадастрі області</i>	12
<i>Додаткова угода: порядок та форма?</i>	15
<i>Новації земельного законодавства із січня 2019 року</i>	16
<i>В Україні змінився порядок надання дотацій аграріям</i>	18
<i>Комплексні перевірки у сфері безпеки харчових продуктів відбуватимуться частіше</i>	19
<i>Інформація для агровиробників Львівської області про актуальні тендерні пропозиції в системі «ProZorro»</i>	20
<i>Два роки українсько-польської співпраці пасічницьких організацій</i>	21
<i>Сучасні практики енергоефективного розвитку</i>	30
<i>На Львівщині зросла вартість оренди земельних часток</i>	33
<i>Оголошення про проведення земельних торгів (аукціонів) у Львівській області</i>	35
<i>Прогноз розвитку основних шкідників і хвороб сільськогосподарських культур у Львівській області в осінній період 2018 року</i>	37
<i>Анонс подій в Україні</i>	49

Аграріїв області відзначили на фестивалі «Кращий господар Львівщини»

22 вересня на ринку сільськогосподарської продукції «Шувар» відбувся фестиваль «Кращий господар Львівщини». В рамках фестивалю власну продукцію представили фермери з багатьох районів області.

Участь у заході прийняв президент Львівської Аграрної палати Павло Музика.

Із вітальним словом до учасників фестивалю звернувся голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка. За словами очільника області, держава підтримує аграріїв, це допомога фермерам, щоб вони мали кошти для закупівлі сучасного насінництва, пониження відсоткової ставки для купівлі сільськогосподарської техніки.

«Ми повинні мати постійний діалог і вірити у себе, нашу державу і перемогу», – наголосив Олег Синютка.

В рамках фестивалю відбувся тематичний семінар в рамках якого начальник Головного територіального управління юстиції у Львівській області Тарас Грень та інші експерти детально розповіли про важливі аспекти при реєстрації фермерських господарств, укладання договорів оренди сільгоспземель, оподаткування та ін.

На фестивалі відзначили кращого господаря області серед фермерських господарств – ФГ «Веклина М.Т.», яке займається вирощуванням зернобобових культур. Кращим кооперативом став СОК «Покрова» Бродівського району. Кращою сімейною фермою обрано господарство Галини і Михайла Кравчишин з Самбірського району. Відзначили також особисте селянське господарство Богдана Дороша із Стрийщини.

В рамках фестивалю відбулися виступи творчих колективів Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького, тематичні спортивні змагання та конкурси.

Джерело: Львівська Аграрна палата

В об'єднаній громаді Мостиського району пройшли консультації з питань земельного законодавства

18 вересня у Волицькій сільській об'єднаній територіальній громаді Мостиського району відбулися консультації з питань земельного законодавства в рамках роботи мобільних точок доступу надання безоплатної правової допомоги.

Консультації жителям громади та агровиробникам району надавали фахівці Головного територіального управління юстиції у Львівській області, Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, представники центру надання безоплатної правової допомоги та Львівської Аграрної палати.

Із вступним словом до учасників консультативної зустрічі в рамках роботи мобільної точки доступу надання безоплатної правової допомоги звернулась голова ОТГ Марія Дик, яка коротко охарактеризувала питання землекористування в громаді.

Актуальну інформацію про укладання договорів оренди землі розповіла начальник відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів Головного територіального управління юстиції у Львівській області Віталія Шепега.

Інші фахівці обласного управління юстиції представили інформацію про істотні умови договорів оренди землі сільськогосподарського призначення, процедуру подовження дії договору і інші важливі питання в сфері землекористування.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика розповів присутнім про практичні кроки для ефективного захисту прав та інтересів власників земельних паїв.

Багато актуальної інформації жителям ОТГ представили також фахівці Головного управління Держгеокадастру області.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Консультації з питань земельного законодавства для жителів Жовтанецької ОТГ

25 вересня в Жовтанецькій сільській об'єднаній територіальній громаді Кам'янка-Бузького району відбулися консультації з питань земельного законодавства в рамках роботи мобільних точок доступу надання безоплатної правової допомоги.

Актуальну інформацію з питань земельного законодавства жителям громади в цей день надали начальник Головного територіального управління юстиції у Львівській області Тарас Грень, фахівці відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, спеціаліст відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів обласної юстиції, голова управи Львівської Аграрної палати Ігор Вуйцик, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області Ігор Микитин.

В рамках зустрічі розглядалися актуальні тематичні питання щодо державної реєстрації земель сільськогосподарського призначення в контексті законодавства, що набирає чинності із січня 2019 року.

Ігор Вуйцик розповів учасникам семінару про кроки необхідні для захисту прав та інтересів власників земельних ділянок з урахуванням положень антирейдерського законодавства.

Зацікавила учасників семінару також інформація стосовно досудового способу захисту своїх прав та інтересів і діяльність сервісу Міністерства юстиції України sms-маяк «Земля», який дозволяє контролювати свою земельну ділянку її власнику.

ГРАФІК

роботи мобільних точок доступу до системи безоплатної правової допомоги по населених пунктах Головного територіального управління юстиції у Львівській області на період вересень-листопад 2018 року

№	Дата виїзду	Назва населеного пункту, район, місце організації мобільної точки доступу	Персональний склад групи
1	02.10.2018	Магерівська ОТГ Жовківського р-ну смт. Магерів, вул. Жовківська, буд. 3	- Адамська І.П. (начальник відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації); - спеціаліст відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації
2	09.10.2018	Славська ОТГ Сколівського р-ну смт. Славське, вул. Івасюка, буд. 10	- Шепега В.В. (начальник відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів); - спеціаліст відділу ВСДРПКДР
3	16.10.2018	Міженецька ОТГ Старосамбірського р-ну с. Міженець, вул. Миру, 4	- Шепега В.В. (начальник відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів); - спеціаліст відділу ВСДРПКДР
4	23.10.2018	Підберізіцька ОТГ Пустомитівського р-ну, с. Підберізіч, вул.Т.Шевченка, 25	- Грень Т.Я. (начальник Головного територіального управління юстиції у Львівській області); - спеціаліст відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації/спеціаліст відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів
5	30.10.2018	Новокалінінська ОТГ Самбірського р-ну м. Новий Калинів, площа Авіації, буд. 1а	- Шепега В.В. (начальник відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів); - спеціаліст відділу ВСДРПКДР
6	06.11.2018	Великомостівська ОТГ Сокальського р-ну м. Великі Мости, вул. Шевченка, буд. 6	- Адамська І.П. (начальник відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації); - спеціаліст відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації
7	13.11.2018	Щирецька ОТГ Пустомитівського р-ну смт. Щирець, площа Ринок, 8	- Грень Т.Я. (начальник Головного територіального управління юстиції у Львівській області); - спеціаліст відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації/спеціаліст відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів
8	20.11.2018	Рудківська ОТГ Самбірського р-ну м. Рудки, площа Відродження, буд. 1	- Адамська І.П. (начальник відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації); - спеціаліст відділу розгляду звернень та забезпечення діяльності комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації

Джерело: www.loda.gov.ua

18 ЖОВТНЯ 2018 РОКУ

Міжнародний День Свиноферми

«УВІ КОНФЕРЕНЦ ХОЛ» КИЇВСЬКА ОБЛ., СМТ. ГЛЕВАХА, ВУЛ. ПІДПРИЄМНИЦЬКА, 10

Джерело: www.pigday.com.ua

Науковці у Львові обговорили актуальні питання розвитку рибного господарства

18-19 вересня у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького відбулася XI міжнародна іхтіологічна науково-практична конференція «Сучасні проблеми теоретичної та практичної іхтіології».

Наукові доповіді в рамках конференції висвітлили практики з Білорусі, Словаччини та Польщі щодо актуальних питань виробництва розвитку рибальства та аквакультури в умовах змін клімату, боротьби із вірусними та бактеріальними захворюваннями, контроль стану водних екосистем тощо.

Із вітальним словом до учасників конференції звернувся ректор університету, професор Володимир Стибель. За словами ректора, конференція має важливе значення не лише для регіону, але й для усєї України, оскільки водні біоресурси потребують належного догляду, що впливає також на безпеку населення.

Привітала учасників конференції і т.в.о. директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко. За словами керівника відомства, галузь рибництва в області є пріоритетною, а виробництво товарної продукції з кожним роком розширюються разом із удосконаленням технологій вирощування риби. Крім того, за словами Людмили Гончаренко, Львівщина має значні перспективи для подальшого розвитку рибної галузі, що дозволить заповнити ринок якісною рибною продукцією.

Учасники конференції також ознайомилися з роботою великого рибного господарства ТОВ «Карпатський водограй» в Пустомитівському районі.

Джерело: Львівська Аграрна палата

**У Львівському національному аграрному
університеті відбувся XIX Міжнародний
науково-практичний форум
«Теорія і практика розвитку
агропромислового комплексу
та сільських територій»**

Із вітальним словом до учасників форуму звернулася т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко.

В рамках заходів форуму, 21 вересня у Львівському національному аграрному університеті відбулася Міжнародна конференція, де обговорювалися питання розвитку відновлювальної енергетики.

Організатором і модератором конференції став доцент університету Сергій Сиротюк. Він ознайомив учасників конференції з ґрунтовно підготовленою темою доповіді щодо стану та перспектив розвитку відновлювальної енергетики в сільському господарстві України.

Віталій Боярчук, перший проректор Львівського національного аграрного університету, поділився досягненнями університету в розвитку тем та лабораторної бази для навчання студентів елементів відновлювальної енергії.

Василь Кузьменко, голова правління ГО «Кластер Енергії», виступив з тематичною доповіддю про еволюційні передумови для сталого розвитку енергетично самодостатньої Львівщини.

Актуальними були також доповіді польських науковців стосовно конверсії енергії у фотоелектричних панелях різних типів.

Кандидат технічних наук Борис Бакай із Національного лісотехнічного університету України розповів про шляхи підвищення ефективності переробки відходів деревини підприємств лісового господарства.

Науковець Львівської філії УкрНДІВПТ ім. Л. Погорілого Іван Войтович поділився своїм 20-річним досвідом роботи біогазової лабораторії в Національному лісотехнічному університеті України та звернув увагу присутніх на пасивності українських господарів в розвитку біогазової енергетики. Це відбувалось під час показу слайдів про діючі Біогазові установки в Індії, Китаю, в Європі та Африці.

Виконавчий директор ГО «Кластер Енергії» Василь Прусак представив доповідь щодо кластерного підходу в розвитку відновлювальної енергетики за участю державних та самоврядних органів, науки, освіти, бізнесу, громадських організацій.

Завершилася конференція підписанням Меморандуму про співпрацю між Львівським національним аграрним університетом та ГО «Кластер Енергії».

Джерело: ГО «Кластер Енергії».

II Міжнародний форум «Медова осінь на Львівщині, 2018. Прикордонні зустрічі»

17-23 вересня 2018 року відбувся III Міжнародний форум «Медова осінь на Львівщині, 2018. Прикордонні зустрічі». Головна мета форуму – визначити актуальні тематики наукових та практичних розробок у бджільництві України. Організаторами були: Всеукраїнське Братство Бджолярів України, Товариство бджолярів Лодзинського воєводства Республіки Польща, Інститут біології тварин НААН. Форум відбувся під патронатом Генерального консула Республіка Польща у м. Львові, за сприяння: Львівської обласної державної адміністрації, Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА, Львівської міської ради тощо.

У рамках форуму 19-20 вересня в Інституті біології тварин НААН відбулась наукова конференція: «Бджільництво, як основа сталого розвитку аграрного сектору України та Польщі в контексті правил Європейського Союзу».

З вітальним словом до учасників конференції звернулись: директор Інституту біології тварин НААН Василь, Генеральний Консул Республіки Польща у Львові Рафал Вольський, т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко.

У вітальному слові Людмила Гончаренко окреслила перспективи розвитку галузі бджільництва на Львівщині.

«Сучасне бджільництво є важливою галуззю сільського господарства. Його значення не обмежується лише виробництвом і отриманням продуктів від реалізації меду та іншої продукції, а завдяки запиленню бджолами посівів і насаджень сільськогосподарських культур підвищується їх врожайність. Професійний підхід до власної справи, наполеглива сумлінна праця бджолярів дасть змогу з гідністю виконувати поставлені завдання, забезпечити розвиток галузі та зберегти для наступних поколінь багатства бджолярського мистецтва», – сказала Людмила Гончаренко.

Учасники конференції ознайомилися зі станом досліджень в галузі бджільництва як в Україні так і за її межами. З доповіддю на конференцію виступили як науковці так і практикуючі пасічники з України, Польщі та Туреччини. Під час обговорення висловлювались пропозиції щодо активної творчої співпраці молодих науковців з установами зарубіжних країн, участі у міжнародних грантах і програмах, наукових форумах, семінарах та круглих столах.

Джерело: Інститут біології тварин НААН

Успішний досвід розвитку фермерських господарств Львівщини

28 вересня, у Львові відбулась дискусія на тему: «Як стати успішним фермером в Україні».

За словами голови ФГ «Радвань Нова», одного із засновників кластеру «Горбогори» Антона Мільчевича зараз найкращий час, аби працювати та розвивати фермерство в Україні, адже держава пропонує безліч Програм підтримок для аграріїв.

«Сімейне фермерське господарство – це майбутнє. Воно надзвичайно важливе для держави, це тверда основа. Перед нами сьогодні стоїть завдання запрацювати на повну силу», – зазначив Антон Мільчевич.

У межах дискусії позитивно відзначили фестиваль «Кращий господар Львівщини», який відбувся 22 вересня та який організував департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації. Зазначимо, що захід організували з метою популяризувати створення сімейних фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів, як економічної основи для розвитку сільських територій.

Фермери з Львівської області також поділились з присутніми досвідом ведення власної справи.

«Ми на ринку України уже понад 15 років. У нас є непогані результати з вирощування зерна пшениці, ячменю та технічних культур. До своєї роботи ми ставимося дуже серйозно. Ми використовуємо усі найновіші технології, які присутні на європейському та українському ринках. Ми постійно слідкуємо за новинками», – розповів голова ФГ «Кухарський П.М» Петро Кухарський.

Також він розповів, що на початку, коли лише вони з сім'єю починали свою справу, у них мало хто вірив. Проте, зараз його родина, як родина фермерів, є затребуваною, адже вони допомагають суспільству. Вони є позитивним прикладом для інших односельців.

Одна із ключових складових – це колектив. Для Петра Кухарського найважливіше у працівниках – моральні якості, а також бажання працювати і навчатися.

Джерело: www.loda.gov.ua

У Львові відбувся тематичний круглий стіл з питань земельних відносин

28 вересня в Головному територіальному управлінні юстиції у Львівській області відбувся круглий стіл «Укладаємо договори оренди землі правильно».

Із вступним словом до учасників круглого столу звернулася заступник начальника управління юстиції області Оксана Куманська-Нор, яка відзначила важливість обговорення актуальних питань у сфері землекористування з урахуванням законодавчих новведень, які набудуть чинності 01 січня 2019 року. Важливо також приділяти увагу правильній процедурі укладання договорів оренди земель, їх реєстрації та внесенню змін.

Власний погляд на специфічні проблемні питання у сфері землекористування висловили представники Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації, науковці, нотаріуси, представники органів місцевого самоврядування та агровиробники.

На думку науковців, значною проблемою є фактичний розподіл земельних ділянок лише між крупними агрохолдинговими компаніями, оскільки зникає реальна конкуренція щодо оренди землі. Фактично це призводить до тупикової ситуації і не стимулює орендодавців належно оформлювати документи щодо прав власності на землю і взагалі конструктивно співпрацювати з орендодавцями.

Практикуючі юристи та державні реєстратори розповіли про проблемні питання стосовно реєстрації договорів оренди, встановлення терміну дії договору.

Важливими були також думки висловлені в рамках круглого столу від представників ОТГ та голів сільських рад щодо укладання угод між орендарем та органом місцевого самоврядування, укладення додаткової угоди з орендарем та органом місцевого самоврядування як управителем спадщини та інших актуальних питань в сфері земельних відносин.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Представник Львівської Аграрної палати прийняла участь в засіданні комісії Громадської ради при Держгеокадастрі області

26 вересня в Головному управлінні Держгеокадастру у Львівській області відбулося засідання комісії з питань розгляду звернень громадян та претензій Громадської ради при відомстві. Участь в засіданні прийняла заступник голови управи Львівської Аграрної палати Ганна Кушак.

Із вступним словом до членів комісії звернувся голова Громадської ради при Головному управлінні Держгеокадастру у Львівській області Роман Скіра, який окреслив коло існуючих проблемних питань і оприлюднив інформацію про райони із численними скаргами громадян. Важливо також налагодити ефективну систему зворотного зв'язку із жителями, які подали звернення.

Найближчим часом важливі кроки полягатимуть у налагодженні координації роботи між 4 комісіями громадської ради і ефективного зв'язку.

Члени комісії також прийматимуть участь у прийомі громадян керівниками Держгеокадастру області і на районному рівні.

Джерело: Львівська Аграрна палата

До відома населення Львівщини!

Громадська рада при Головному управлінні Держгеокадастру у Львівській області проводить прийом громадян із земельних питань.

Прийом проводиться кожного останнього вівторка місяця з 15:00 до 16:00 за адресою: 79019, м. Львів, пр. В.Чорновола, 4, 6 поверх, каб. Громадської Ради при ГУ ДГК у Львівській області.

Джерело: Громадська рада при ГУ Держгеокадастру у Львівській області

КОНФЕРЕНЦІЯ

СВИНОКОМПЛЕКС – 2018

ФАКТОРИ ВІДТВОРЕННЯ

- Чинники високої продуктивності свиноматок
- Оптимізація процесу дорощування поросят
- Раціон свиноматки в період різкого пониження навколишніх температур
- Репродуктивна свиноматка — основа здоров'я поросля
- Значення протеїну в раціоні кнуря
- Система вирощування свиней від відлучення до забою
- Вплив генетики на конверсію корму
- Вибраковування свиноматок: чому не слід давати другий шанс?
- Таврування напівтуш
- Компостування трупів

партнер з годівлі тварин

селекційний партнер

партнери з ветеринарії

партнер з виробництва
кормових добавок

спеціальний партнер

**3-4 ЖОВТНЯ
2018 РОКУ
м. Львів**

м. Львів, вул. листопадового чину, 6,
Львівський будинок учених

Реєстрація та участь: (044) 287-88-30 (31,32)
для представників компаній: (095) 692-29-72
alla.mironova@agpmedia.com.ua
для представників господарств:
(098) 916-44-99, (097) 605-55-07

III МІЖНАРОДНА АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА

22-24 листопада 2018

ЗА ПІДТРИМКИ Львівська
Обласна
Державна
Адміністрація

ВЕНТ-ПАРТНЕР **INTEGRACJA**
europejska wiskó

БІЗНЕС-ПАРТНЕР **ukrAgro**

ОРГАНІЗАТОРИ **Targi Kielce**
exhibition & congress centre

ГМ-ЕКСПО
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
www.galexpo.com.ua/euroagro

КОНТАКТИ:
79008, м. Львів, вул. Винниченко, 30
+380 32 2970628(27)
+380 67 6758318
expo1@galexpo.lviv.ua

Львів • ВЦ «Південний-ЕКСПО»

Реєстрація учасників: www.galexpo.com.ua/agro

ВІСНИК АГРОФОРУМ

Додаткова угода: порядок та форма?

Внесення змін до договорів регламентується статтями 651-654 Цивільного кодексу. Основні положення даних норм вказують на те, що зміни до договору вносяться тільки за взаємною згодою сторін. Зміна або розірвання договору вчиняється в такій самій формі, що й договір, що змінюється або розривається, якщо інше не встановлено договором або законом чи не впливає із звичаїв ділового обороту.

Якщо мова йде про договір оренди землі, який відповідно до чинного законодавства підлягає державній реєстрації та складається в письмовій формі, то зміни до такого договору укладаються в письмовій формі та набудуть чинності тільки після державної реєстрації.

Отже для укладення додаткової угоди потрібно:

- звернутись з пропозицією укладення (офертою) до вашого контрагента;
- погодити зміни, які ви хочете внести до договору;
- укласти додаткову угоду (закріпити підписами/печатками);
- зареєструвати її в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

За допомогою додаткової угоди Ви можете змінити будь які умови, що передбачені договором, крім тих, що врегульовані законом та внести нові.

Найчастіше додатковою угодою змінюють сторону за договором оренди землі також строк дії договору, орендну плату і продовжують дію договору після закінчення строку на який його укладено.

Зміни внесені додатковою угодою набувають чинності з моменту внесення їх до єдиного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Джерело: Головне територіальне управління юстиції у Львівській області

МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ
UKRAINIAN FOOD EXPO

МВЦ, Броварський проспект, 15. Станція метро "Лівобережна". Павільйон № 2.

12-14
грудня
2018

тел.: +380 67 470 82 31

e-mail: ak@ukrainian-food.org

www.ufexpo.com.ua

Новації земельного законодавства із січня 2019 року

Інформаційний ресурс kurkul.com з посиланням на матеріали аналітиків компанії Baker McKenzie оприлюднило актуальний матеріал з питань новацій в земельному законодавстві України.

Нещодавно Президент Петро Порошенко підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» від 10.07.2018 р. № 2498-VIII. Він набирає чинності з 1 січня 2019 року.

Закон покликаний вирішити ряд актуальних питань.

Удосконалення та спрощення порядку використання сільгоспземель в Україні шляхом:

- Введення поняття «масив земель сільськогосподарського призначення».
- Визначення порядку користування земельними ділянками, розташованими у масиві земель сільськогосподарського призначення.
- Визначення порядку користування земельними ділянками державної чи комунальної власності під польовими дорогами та полезахисними лісовими смугами.
- Передбачення встановлення сервітуту для здійснення заходів з меліорації земель.
- Передбачення встановлення земельного сервітуту із землекористувачем земельної ділянки.
- Визначення порядку використання нерозподілених земельних ділянок та невитребуваних земельних часток (паїв)

Що здійснюється у рамках інвентаризації?

- Формуються масиви земель сільгосппризначення (визначаються їх назви, коди, межі, площа, склад угідь та перелік земельних ділянок, що входять до їх складу);
- Формується перелік невитребуваних земельних часток (паїв), земельних ділянок сільгосппризначення під польовими дорогами, лісовими смугами та іншими захисними насадженнями;
- За результатами інвентаризації вносяться відомості до Державного земельного кадастру

ОСГ Товарне сільськогосподарське виробництво

- Можливість використання земельних ділянок ОСГ та фермерського господарства для товарного с/г виробництва без зміни цільового призначення.

Невитребувані земельні частки (паї)

- Право власності на невитребувану земельну частку (пай) має бути оформлене до 1 січня 2025 року. Неоформлені паї передаватимуться у комунальну власність як безхазяйне майно.

Обмін правами користування

- Надання орендарям земельних ділянок сільгосппризначення, розташованих у масиві земель сільгосппризначення, можливості обміну належними їм правами користування на період дії договору оренди.

- Такий обмін здійснюватиметься на підставі договорів суборенди, які мають відповідати один одному в частині строку оренди та орендної плати.

- Згода орендодавця для укладення договорів суборенди не вимагатиметься; однак необхідно письмово повідомити орендодавця протягом 5 днів з дня реєстрації права суборенди.

- Встановлена можливість обміну земельних ділянок державної та комунальної власності на інші ділянки, розташовані в одному масиві земель сільгосппризначення. Для цього їх оціночна вартість має бути однаковою або відрізнятись не більше ніж на 10%.

Польові дороги, лісові смуги

- Можливість отримання в оренду земельних ділянок під полезахисними лісовими смугами без проведення земельних торгів (окрім доріг, що обмежують масив).

- Можливість передачі в оренду земельних ділянок під польовими дорогами за умови надання доступу до них усім землекористувачам.

Істотні користувачі масиву земель сільгосппризначення

- Істотний користувач – особа, якій належить право користування 75% площі масиву земель сільгосппризначення.

- Істотний користувач має переважне право оренди, суборенди щодо інших земельних ділянок, розташованих у тому ж масиві (окрім випадків поновлення договору оренди).

- У випадку недосягнення згоди щодо укладення договору суборенди із істотним користувачем, такий договір може бути визнаний укладеним за рішенням суду.

- Можливість визнання судом договору суборенди укладеним не стосується випадків, коли земельна ділянка містить багаторічні насадження, на земельній ділянці розташоване нерухоме майно, тощо.

Джерело: www.kurkul.com

В Україні змінився порядок надання дотацій аграріям

Кабінет Міністрів України 19 вересня 2018 р. змінив порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств.

У порядок внесено зміни, згідно з якими фінансова підтримка надається: фермерському господарству, яке має чистий дохід за останній рік до 20 млн грн, у власності та/або користуванні якого перебувають землі сільськогосподарського призначення; сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу молочарського, м'ясного напрямів, до складу якого входить не менше 20 членів, у власності яких є землі при наявності ідентифікованих та зареєстрованих тварин; плодово-ягідного, овочевого напрямів, а також із заготівлі та переробки дикорослих ягід, грибів і рослин, до складу якого входять не менше ніж 7 членів, у власності та/або користуванні кожного з яких перебувають не більше 100 га земель.

Також уряд дозволив отримувати компенсацію за насіння вітчизняного виробництва замість «вітчизняної селекції». У постанові уточнено список документів, що надаються для отримання допомоги на придбання насінневого матеріалу.

Крім того, передбачена фінансова підтримка новостворених фермерських господарств; часткова компенсація сплаченого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Уряд у змінах до порядку передбачив фінансову підтримку новоствореним фермерським господарствам. Вона надається у період становлення (перші 3 роки після створення) один раз, виключно для ведення сільськогосподарської діяльності у розмірі 3 тис. грн на 1 га, але не більше 60 тис. грн на господарство.

Разом з тим, було внесено зміни у порядок компенсації за придбану сільгосптехніку. Зокрема, сільськогосподарським товаровиробникам, які придбали у 2017 р. техніку та з незалежних від них причин не отримали кошти, компенсація може бути виплачена за рахунок коштів, передбачених у 2018 р.

Уряд також дозволив проводити виплати компенсацій уповноваженим банкам замість державних.

Джерело: www.agroportal.ua

За вісім місяців 2018 року Україна експортувала аграрну продукцію до країн ЄС на 3,6 млрд дол. США

За результатами січня-серпня 2018 року товарообіг товарами аграрної та харчової промисловості між Україною та країнами Європейського Союзу досяг 5,4 млрд. дол. США, що на 330 млн дол.США більше ніж за аналогічний період минулого року. При цьому експорт української продукції АПК до ринків ЄС перевищив \$3,6 млрд. Про це зазначила заступник Міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції Ольга Трофімцева.

В п'ятірку ключових експортних позицій до ЄС за вказаний період увійшли: зернові – 1,2 млрд дол.США, олія – 702,5 млн дол.США, насіння олійних – 581,4 млн дол.США, м'ясо та харчові субпродукти свійської птиці – 169,8 млн. дол.США та інші товари.

У ТОП-5 країн з найбільшою часткою у зовнішньоторговельному обігу між Україною та країнами ЄС входять: Нідерланди – 15,2%, Польща – 14,3%, Італія – 12,6%, Іспанія – 12%, Німеччина – 11,5%.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Комплексні перевірки у сфері безпеки харчових продуктів відбуватимуться частіше

27 вересня Голова Держпродспоживслужби України Володимир Лапа повідомив, що у зв'язку з масовими захворюваннями людей на гострі кишкові інфекції комплексні перевірки у сфері безпеки харчових продуктів перебувають під посиленням контролю.

Очікується, що невдовзі існуюча періодичність планових перевірок зміниться з одного разу на два, три, п'ять років, залежно від ступеня ризику об'єкту, і заходи контролю відбуватимуться раз на квартал або на півроку залежно від ступеня ризику.

Одним із важливих питань забезпечення безпеки продуктів є виявлення і вилучення з обігу фальсифікованих продуктів. Фальсифікатом є також вся неправильно маркована продукція.

Голова Держпродспоживслужби також зупинився на нормативно-правовому забезпеченні здійснення санепіднагляду. Зокрема, розповів про роботу над уніфікованою формою акта, введення посадової особи з повноваженнями головного державного санітарного лікаря.

Джерело: www.consumer.gov.ua

**Інформація для агровиробників Львівської області
про актуальні тендерні пропозиції в системі «ProZorro»**

№	Код	Товар	Очікувана вартість, тис грн	Кінцевий термін подання	Найменування замовника
1	2d03393606d44b8fa382bd6e2ce1c329	Овочі свіжі	65	3 жовтня	Нововолинський науковий ліцей-інтернат Волинської обласної ради
2	4f8bf2f365bb472f8d1ed4c76097d7e0	Овочі та фрукти	340	3 жовтня	Володимир-Волинська спеціалізована школа-інтернат I-III ступенів "Центр освіти та соціально-педагогічної підтримки"
3	087914e78c534d4e9b8770e83ec7636a	Картопля	135,6	3 жовтня	Відділ освіти Золочівської районної державної адміністрації Львівської області
4	3402280f5f2948908d2d5123830b7f3a	Буряк, капуста, цибуля, морква	279,3	3 жовтня	Комунальний заклад Львівської обласної ради "Львівська обласна клінічна лікарня"
5	f0cb17950c564b269f67fde04e6227cd	Картопля	252	3 жовтня	Комунальний заклад Львівської обласної ради "Львівська обласна клінічна лікарня"
6	34e5f89381ae4895b7ecfd821b9fb82c	Яйця курячі	39	3 жовтня	КЗ Головинська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Центр освіти та соціально-педагогічної підтримки"
7	0eb11710ebac4185a215d0d840ff227a	Овочі	8	3 жовтня	Теннопільський обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер
8	6910971120ef4bd8a5e45d7da557fe9e	Буряк столовий, морква столова, цибуля ріпчаста, капуста	120	4 жовтня	Комунальне некомерційне підприємство "Тернопільська комунальна міська лікарня №2"
9	703b16c1df864cb68bca3c308bcac294	Насіння (насіння озимої пшениці)	100	4 жовтня	Оваднівський професійний ліцей
10	e42f0118cf7a4978b3177f670d99d24e	Капуста, морква, буряк, цибуля, часник	111,6	4 жовтня	Відділ освіти виконавчого комітету Самбірської міської ради
11	96b5326ff2564a0da52a0029eedef56f	Картопля	33,3	5 жовтня	Петриківський обласний комунальний дитячий будинок-інтернат
12	836ab1b7532b48afb684c1f40236e00	Яйця курячі	130	5 жовтня	Відділ освіти Золочівської районної державної адміністрації Львівської області
13	206241ce25024f18a97cf54267ebc1da	Овочі	190,6	5 жовтня	Комунальний заклад Львівської обласної ради «Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр»
14	120f089f9f434c64b27f2d8ae38455c9	Картопля	156,1	5 жовтня	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
15	cb624e8120e04c68a3713d4e2a06c929	Продукція тваринництва та супутня продукція (Яйця)	30,6	8 жовтня	Філія "Управління магістральних газопроводів "Прикарпаттрансгаз" АТ "Укртрансгаз"
16	3474e5c98cba44a5b5ba46741c622093	Овочі листові	105,7	8 жовтня	Регіональна філія «Львівська залізниця» ПАТ «Українська залізниця»
17	23fda11ce58d43e9848debe0af5206c6	Овочі, фрукти та горіхи	281	10 жовтня	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Джерело: www.prozorro.gov.ua

Два роки українсько-польської співпраці пасічницьких організацій

Микола Грибок, член ради Спілки Пасічників України, координатор співпраці українських та польських бджолярських організацій, голова Львівського Братства Пасічників «РІЙ»

Договір про співпрацю Спілки Пасічників Польщі та Спілки Пасічників України, який був підписаний в 2014 році, заклав добру основу взаємодії бджолярських організацій обох країн на різних рівнях. Координатором співпраці з польського боку був призначений Голова Товариства пасічників Люблінщини Збігнєв Янкевич, а з українського боку – Голова Львівського Братства Пасічників «РІЙ» Микола Грибок.

Участь польських та українських пасічників в бджолярських конференціях та зустрічах як в Україні так і в Польщі стала нормою. Обмін досвідом та технологіями ведення пасік став корисним для обох сторін. В зв'язку із сторіччям з дня смерті професора кафедри ботаніки Львівського університету Теофіла Цісельського обидві сторони прийняли рішення відзначити цю дату відновленням надгробку на могилі Цісельського на Личаківському цвинтарі. Розробку проекту та його виготовлення було доручено професору Львівської Академії Мистецтв Василю Гурмаку. На урочисте відкриття надгробку в жовтні 2016 року до Львова приїхало дев'яносто представників бджолярських організацій Польщі на чолі з Президентом Спілки Пасічників Польщі Тадеушом Сабатом. Протягом чотирьох років він керував також Європейською бджолярською організацією Апіславія.

На урочистому відкритті був присутній перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський. Українську делегацію очолював Президент Спілки Пасічників України Стретович Володимир. Виступаючи високо оцінили творчу роботу Цісельського в галузі бджільництва.

Посвячення надгробка зробив греко-католицький священник Дмитро Романко. Квіти були покладені біля Монументу Галицької Армії і на Цвинтарі Орлят.

Спільна українсько-польська бджолярська конференція, присвячена пам'яті Теофіла Цісельського, відбулася в актовому залі Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького.

Зустріч пасічників України та Польщі була пам'ятною і зобов'язала обидві сторони до подальшої співпраці. Першого листопада 2016 року посвячення надгробку Т. Цісельському здійснив Архієпископ Української католицької церкви Мечислав Мокшицький.

В листопаді 2016 року в м. Каліш, Польща, на батьківщині Т. Цісельського відбулася наукова конференція, в якій взяли участь від України Грибок Микола та Василь Гурмак. За вклад в українсько-польську співпрацю пасічників Микола Грибок був нагороджений найвищою нагородою Спілки Пасічників Польщі-Статуеткою Дзержона. Василь Гурмак за розробку проекту та виготовлення надгробку Т. Цісельському нагороджений медаллю імені Дзержона.

Пасічницька Україна все більше ставала в центрі уваги польських пасічників. В 2017 році до Львова приїздили сім польських делегацій та одна делегація з Білорусії, до складу якої входили пасічники Естонії.

Ознайомлення з історією та культурою Львова, відвідування спектаклю в Оперному театрі залишило в пам'яті гостей добру згадку про Львів. Кожна з делегацій два дні провела на пасіках Карпат та Закарпаття. Обмін досвідом на пасіках Бобонича, Паппа, Дочинця, Плиски, Паращинця, Керека та Гайдара заклав приятельські та пасічницькі взаємини на роки. Польські пасічники були захоплені тим, що Україні вдалося зберегти карпатську бджолу і шляхом селекції популяризувати її в світі.

21 травня 2017 року на запрошення Спілки Пасічників Любачова «Еко-Бортъ» Микола Грибок та Ярослав Кухта прибули в м. Любачув на святкування пасічницької маївки. Там було підписано договір про співпрацю між Львівським Братством Пасічників «РІЙ» в особі Голови Братства Миколи Грибка та Спілкою Пасічників Любачова «Еко-Бортъ» в особі Голови Спілки Романа Кравчика. Приїзд пасічників Любачова до Львова вже став традицією в силу прикордонної співпраці.

16 липня 2017 року українська делегація в складі Президента Спілки Пасічників України Володимира Стретовича, Миколи Грибка та Наталії Сенчук прибула в Польщу в м. Ганськ на запрошення нового Президента Спілки Пасічників Польщі Вальдемара Кудли на свято пасічників Люблінщини для пошанування пам'яті видатного греко-католицького священника Івана Долиновського, який вперше в світі побудував вулик, в якому рамки виймалися зверху.

Урочиста Служба Божа відбулася в церкві, де священником був Іван Долиновський. На сцені була підписана угода про співпрацю між Львівським Братством Пасічників «РІЙ» в особі Миколи Грибка як Голови Братства та Товариством Пасічників Люблінщини в особі Збігнева Янкевича як Голови Товариства. Президенти обох Спілок Володимир Стретович та Вальдемар Кудла парафінували цю угоду. За сприяння Грибка Миколи була підписана також угода між Товариством Пасічників Люблінщини в особі Голови Товариства Збігнева Янкевича та білоруською громадською бджолярською організацією «Сучасне Бджільництво» в особі Голови Ольги Морозової. Так було закладено основу співпраці між бджолярськими організаціями трьох слов'янських держав України, Польщі та Білорусії. Учасники зустрічі були відзначені пам'ятними подарунками.

В жовтні 2017 року делегація польських пасічників із 24 осіб очолювана Президентом Спілки пасічників Польщі Вальдемаром Кудлою відвідала місто Яремче Івано-Франківської області для участі в Міжнародній зустрічі пасічників в Карпатах.

Вальдемар Кудла та Збігнев Янкевич розповіли про програми підтримки пасічників в ЄС на прикладі Республіки Польща. Професор Люблінського природничого університету Гжегож Барсук розповів про співпрацю з Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича в галузі генетичних досліджень.

В жовтні 2017 року делегація польських пасічників із 24 осіб очолювана Президентом Співки пасічників Польщі Вальдемаром Кудлою відвідала місто Яремче Івано-Франківської області для участі в Міжнародній зустрічі пасічників в Карпатах.

Вальдемар Кудла та Збігнев Янкевич розповіли про програми підтримки пасічників в ЄС на прикладі Республіки Польща. Професор Люблінського природничого університету Гжегож Барсук розповів про співпрацю з Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича в галузі генетичних досліджень.

17 березня 2018 року на запрошення пасічників Білорусії в Мінськ прибули з України Василь Гайдар, Микола Грибок, Віктор Папп, Наталя Сенчук та Олексій Пашенко. Дні українського бджільництва в Білорусії пройшли успішно і були ще одним кроком в прикордонному співробітництві.

21 червня 2018 року до Львова прибула делегація з 50 осіб – членів Бескидської Співки Пасічників «Бартнік» з м. Бельськ-Бяли на чолі з Тадеушом Сабатом. До складу делегації входили Голова БСП «БАРТНІК» Анджей Висогльонд, члени Ради Юзеф Піскож, Юзеф Фабія, Богдан Кручала.

Традиційно для польських делегацій екскурсія Львовом почалася з відвідування Личаківського цвинтаря та покладання вінків біля могили Конопницької, могили Цісельського та цвинтаря Орлят.

Крім цього, квіти були покладені біля Монументу Галицької Армії. Провідником для делегацій були Дзвіна Леус та Микола Грибок.

Була екскурсія в Оперному театрі, в основних церквах Львова, площею ринок та в інших місцях Львова.

В суботу рано 23 червня делегація виїхала в Карпати через Міжгір'я. Захопленню Карпатами не було меж. Першу пасіку Бобонича Юрія пасічники Польщі відвідали в селі Сойми. На пасіці працює вся сім'я. Пасічник вирощує матки карпатської раси. Пасіка орієнтована на 150 маткомісць і має 150 вуликів.

Як пасічник Юрій Бобонич добре освічений, бере участь в пасічницьких ярмарках та конференціях. Придбав 50 фінських вуликів для виведення ранніх маток і для наступної продажі ранніх пакетів.

Досить оригінальні спальні апітерапевтичні вулики на даху будинку в цього пасічника.

Гостей частували доброю кавою та питним медом. Пасічники Польщі ознайомилися з технологією виведення маток та з підготовкою вулика-стартера, сім'ї виховательки. Більшість пасічників купили матки для досліджень в себе на пасіці. Далі делегація виїхала в село Вучкове у філіал Інституту бджільництва ім. П.Прокоповича. Делегацію в першу чергу привітав пам'ятник основоположникам дослідження та популяризації карпатської бджоли. Поляки були здивовані, що пам'ятник побудований на кошти пасічників Закарпаття як жест вдячності. Ознайомлення з пасікою проводив Василь Плиска.

Крім основної роботи він ще має власну пасіку, яка забезпечує матеріально його сім'ю. Тут у Вучковому зберігається генофонд карпатської бджоли. Це дуже зацікавило польських пасічників і вони вирішили мати з пасікою у Вучковому постійні контакти для співпраці. Тому придбали собі матки-репродукторки карпатської бджоли.

По дорозі до міста Хуст делегація відвідала ферму, де є азійські буйволи та інші тварини.

Пізніше ми відвідали фабрику сирів. Після цього польські пасічники виїхали в місто Хуст, де їх зустрів співробітник інституту бджільництва, відомий пасічник Віктор Папп та голова Співки Пасічників Закарпаття Віктор Павлій. В конференц-залі готелю відбулася польсько-українська пасічницька конференція. Віктор Папп розповів про історію селекції карпатської бджоли, а також про своє пасічницьке господарство, яке виробляє продукти бджільництва, а також апітерapeutичні лікарства з використанням карпатських трав.

Тадеуш Сабат взяв активну участь в конференції. Розповів про своє захоплення від бджільництва Закарпаття та від високого професійного рівня пасічників. З польського боку слово взяв Анджей Висогльонд-Голова БСП «Бартнік». Він розповів про бджільництво в Бескидах і запросив українську делегацію відвідати Загальнопольські Дні Пасічника, які в 2019 році відбудуться в Бельську-Бялим. Крім цього, він розповів про польське бджільництво, про фінансову підтримку бджільництва з боку влади та про взаємини пасічників та землеробів в Польщі. Представникам Закарпаття були вручені пам'ятні подарунки та книжки для дітей. Обмін думками ще довго продовжувався за вечерею.

В неділю делегація виїхала з Хуста до Мукачево. Там в першу чергу ми відвідали матковивідну пасіку відомого дослідника, вченого та матководу Василя Гайдара. Тут відбувся тривалий семінар, оскільки виставлено практично різні конструкції весільних вуликів. Польські пасічники були дуже захоплені від обміну досвідом з Василем Гайдаром.

В Мукачево польські пасічники відвідали також пасіку директора філії Інституту бджільництва Степана Керека, який разом зі своєю дружиною Павліною Керек займається виведенням маток карпатської породи. Гості переконалися, що бджільництво в Україні може бути бізнесом і гарантувати для сім'ї добрий фінансовий рівень.

Після відвідування пасік гості виїхали в замок Паланка, де ознайомилися з історією міста та Закарпаття.

Польська делегація поверталася до Львова задоволена та щаслива. Пасічники Польщі просили передати українським пасічникам велику подяку за сердечний прийом, щирий обмін досвідом та гостинність. Миколу Грибка та Віктора Паппа запрошено взяти участь в навчаннях пасічників в м. Бельськ-Бяли в листопаді 2018 року.

Львівське Братство Пасічників «РІЙ» щомісяця проводить навчання пасічників

Львівське Братство Пасічників «РІЙ» щомісяця (кожна друга середа місяця) у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці (м. Львів, Проспект Шевченка, 13) проводить навчання пасічників з актуальних питань технологічних особливостей бджільництва. Початок зустрічі: 18.00 год.

Тематика зустрічей:

- технологія утримання пасік;
- виробництво продуктів бджільництва;
- організація виробництва та ефективність пасічництва;
- лікування хвороб бджіл;
- апітерапія;
- маркетингова діяльність в бджільництві.

Для участі запрошуються всі бажаючі
Контактна особа: Микола Грибок, тел. 0676731580

Джерело: Львівське Братство Пасічників «РІЙ»

Сучасні практики енергоефективного розвитку

Василь прусак, виконавчий директор
ГО «Кластер Енергії»

В умовах глобальної конкуренції мешканці сільських територій повинні звернути увагу на розвиток діяльності, котра не пов'язана безпосередньо із традиційним сільським господарюванням. Особливо це стосується об'єднаних територіальних громад (ОТГ), котрі шукають способи додаткових надходжень в місцевий бюджет.

Таким напрямком є роботи з енергозбереження та використання відновлювальних джерел енергії.

Нижче описані напрямки робіт, котрі були обговорені 11 вересня на спільній нараді представників ОТГ з начальником Управління енергозбереження Департаменту паливно-енергетичного комплексу Львівської ОДА Андрієм Якубовським та ГО «Кластер Енергії».

Механізм використання робіт з термомодернізації будинків.

Звертаємо увагу представників відділів ЖКГ та економіки ОТГ на можливості використання Програми енергозбереження для населення Львівщини на 2017-2020 роки для збільшення поступлень коштів в місцевий бюджет.

На даний час є кілька діючих програм кредитування робіт з термомодернізації будинків та квартир з певними механізмами допомоги в здешевленні затрат.

З обласного бюджету Львівської області традиційно відшкодовуються відсотки кредитів на термомодернізацію будинків та квартир (передбачено на цей рік 15,9 млн грн).

На даний час згідно вказаної Програми можна забезпечити зменшення споживання газу та покращити комфорт стану повітря в помешканнях за допомогою обладнання, на котре відшкодовуються відсотки після їхнього придбання за допомогою кредиту (без застави):

- Рекуператори тепла вентиляційного повітря (в додатку надано інформацію про один з варіантів такого обладнання, котре забезпечує подачу і контроль за якістю повітря в кімнаті – контролюється вологість та перевищення вмісту вуглекислого газу);

- Лічильники гарячої та холодної води;
- Багатотарифний лічильник електричної енергії (для так званого «нічного» тарифу);
- Тепловий насос для опалення та/або гарячого водопостачання (в додатку надано економічні показники теплової помпи «повітря-вода», котра допоможе замістити значну частину газу для опалення при доступних фінансових вкладеннях).

За цією програмою мешканці можуть скористатись допомогою кількох фінансових організацій.

Програма передбачає співпрацю мешканців-замовників енергозбереження з банками та офіційно зареєстрованими підприємцями або ТзОВ (постачальники). Постачальники надають мешканцям рахунки на потрібні елементи, наприклад, рекуператори, теплові насоси, системи утеплення, енергоефективні вікна.

Кожній Громаді доцільно створити більш сприятливі умови для реєстрації постачальників енергозберігаючих елементів та обладнання на території ОТГ. В цьому випадку такі постачальники (зареєстровані в ОТГ) будуть отримувати від мешканців Громади замовлення на «теплі» кредити, видавати рахунки для банків, отримувати кошти від банків для реалізації замовлень мешканців і будуть забезпечувати сплату податків від своєї діяльності в бюджет своєї Громади, а домогосподарства зможуть забезпечити зменшення споживання газу.

Даний алгоритм дій, економія газу через енергозбереження плюс поступлення в бюджет, підтримує Департамент паливно-енергетичного комплексу та енергетики Львівської облдержадміністрації у співпраці з ГО «Кластер Енергії». Проводимо спільні навчання в ОТГ для мешканців та підприємців і посадових осіб ОТГ, щоб започаткувати весь ланцюжок поступлень в бюджет.

Про «зелений» тариф для приватних дахових сонячних електростанцій (СЕС) потужністю до 30 кВт.

На даний час передбачено відшкодування 10% тіла кредиту для власників СЕС.

В Програмі енергозбереження для населення Львівщини на 2017-2020 роки на дане відшкодування передбачено 2 млн грн.

Крім обласної програми, вже діє додаткова програма для мешканців Бродівського району, де відшкодовують ще 10%. Готуються програми допомоги в інших районах.

Керівники ОТГ і депутати Громади можуть також скористатись з даного напрямку збільшення поступлень в бюджет (за рахунок інвестицій мешканців).

Згідно законодавства про «зелений» тариф, власники СЕС отримують кошти за продаж надлишків електроенергії і, при цьому, сплачують 18% ПДФО (від 5-6 до 10-15 тисяч грн. щороку до 2030 р.). 60% цих коштів поступає в місцевий бюджет ОТГ.

ОТГ може прийняти власну Програму допомоги домогосподарствам у відшкодуванні затрат за встановлену СЕС, щоб заохотити їх до цієї діяльності. А після встановлення СЕС, бюджет ОТГ буде отримувати постійні доходи від ПДФО цих домовласників.

ГО «Кластер Енергії» разом з представниками Департаменту паливно-енергетичного комплексу та енергетики Львівської облдержадміністрації можуть провести робочу нараду з депутатами ОТГ і потенційними активними домовласниками для започаткування такого механізму збільшення поступлень в бюджет.

4 жовтня 2018 року відбудеться Панельна дискусія «Шляхи розвитку проектів «Кластеру Енергії»

Назви проектів:

- «1 МВт потужностей мікро-СЕС щорічно для Львівщини» – 2-річна підтримка для мікро-СЕС 1кВт (без «зеленого тарифу»)
- «60 біоенергетичних селищ» – економія 90 млн куб м газу – «БіоЕнергетичний конвеєр в Магерові»
- вирощування і використання енергетичних рослин – «БезАльтернативний шлях до Альтернативної енергетики на Львівщині за рахунок створення і розвитку «Кластеру Енергії»;
- «Біоенергетичне містечко Дубляни» ;
- комплексні рішення для відновлювальної енергетики містечок та сіл;
- малі біогазові установки, як спосіб збільшення врожайності, відновлення якості ґрунтів, покращення екології домогосподарства та території та виробництво «власної» енергії у вигляді біогазу.

Учасники: С.Сиротюк, зав. кафедри енергетики Львівського НАУ; В.Думич, зав. лабораторією Львівської філії УкрНДІВПТ ім. Л. Погорілого; В.Кузьменко, голова правління ГО «Кластер Енергії»; Б.Бакай, зав кафедри ЛНЛУ; С.Кротько, підприємець; В.Костишин, «Віта-Клімат».

4 жовтня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення на Львівщині

4 жовтня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (за межами населеного пункту). Земельний аукціон буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 46. Початок торгів о 11.00 год. Реєстрація учасників земельних торгів торгів в день проведення з 8-00 год. до 10-40 год. за зазначеною адресою. До продажу права оренди на земельних торгах пропонується право оренди 5 земельних ділянок розташованих у Радеківському районі Львівської області, загальною площею 84,3 га:

1. Радеківський район, Поздимирська сільська рада, площа земельної ділянки – 4,7 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 2261,67 грн.

2. Радеківський район, Лопатинська сільська рада, площа земельної ділянки – 56,7 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 3178,03 грн.

3. Радеківський район, Дмитрівська сільська рада, площа земельної ділянки – 8,22 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 20790,24 грн.

4. Радеківський район, Дмитрівська сільська рада, площа земельної ділянки – 5,6 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 13939,12 грн. 5. Радеківський район, Дмитрівська сільська рада, площа земельної ділянки – 9 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 30116,6 грн

Відповідальна особа: Цифуляк Оксана Іванівна. Контактні телефони: (032)244-30-92, +380961315421

Джерело: www.lvivska.land.gov.ua

На Львівщині зростає вартість оренди земельних ділянок

На Львівщині збільшилась вартість оренди земельних часток (паїв) в порівнянні з 2017 роком. Про це інформують у департаменті агропромислового розвитку Львівської ОДА.

Середній розмір плати за користування паєм по області складає 1750 грн або 7,2 % від нормативно-грошової оцінки землі, що на 1,2 % більше в порівнянні до 2017 року. Крім того, мешканці області, які мають у власності земельні частки (паї), цього річ уклали з орендарями приблизно на 20 тисяч договорів більше, ніж у попередньому році.

Джерело: www.loda.gov.ua

9 жовтня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення на Львівщині

9 жовтня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (за межами населеного пункту). Земельний аукціон буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 46. Початок торгів о 11.00 год. Реєстрація учасників земельних торгів торгів в день проведення з 8-00 год. до 10-40 год. за зазначеною адресою.

До продажу права оренди на земельних торгах пропонується право оренди 4 земельних ділянок розташованих у Кам'янка-Бузькому районі Львівської області, загальною площею 17 га:

1. Кам'янка-Бузький район, Зубівмостівська сільська рада (ОТГ), площа земельної ділянки – 4,46 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 2368,6 грн.

2. Кам'янка-Бузький район, Зубівмостівська сільська рада (ОТГ), площа земельної ділянки – 2,3 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 952,86 грн.

3. Кам'янка-Бузький район, Зубівмостівська сільська рада (ОТГ), площа земельної ділянки – 7 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 2423,67 грн.

4. Кам'янка-Бузький район, Зубівмостівська сільська рада (ОТГ), площа земельної ділянки – 3,2 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 7030,16 грн.

Відповідальна особа: Цифуляк Оксана Іванівна

Контактні телефони: (032)244-30-92, +380961315421

Джерело: www.lvivska.land.gov.ua

Реєстрація земельних ділянок здійснюватиметься онлайн

Оновлений порядок ведення Державного земельного кадастру опублікований і незабаром почне діяти.

Завдяки змінам в Порядок ведення Державного земельного кадастру тепер:

- 1) Заява про реєстрацію земельної ділянки може подаватися в електронній формі з використанням цифрового підпису;
- 2) З'явиться он-лайн моніторинг розгляду усіх видів заяв, що опрацьовуються у Державному земельному кадастрі (заявник зможе сам контролювати стан готовності документів);
- 3) Істотно зменшиться кількість бюрократичних відмов (через помилки та неточності).

Джерело: www.agroportal.ua

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціона
26761	4623985900:03:000:0484	5.6923	Львівська область, Радехівський район, на території Стремільченської сільської ради	10.07	24.10.2018 11:00
26763	4623985900:03:000:0483	2.9139	Львівська область, Радехівський район, на території Стремільченської сільської ради	10.07	24.10.2018 11:00
26765	4623980900:05:000:0416	1.4924	Львівська область, Радехівський район, на території Бишівської сільської ради (за межами с. Торки)	10.07	24.10.2018 11:00
26757	4623983800:06:000:1247	11.3717	Львівська область, Радехівський район, на території Оглядівської сільської ради (за межами с. Оглядів)	10.07	24.10.2018 11:00
26758	4623983800:08:000:1271	21.1153	Львівська область, Радехівський район, на території Оглядівської сільської ради (за межами с. Оглядів)	10.07	24.10.2018 11:00
26774	4624883200:01:000:0034	10.6620	Львівська область, Сокальський район, Лучицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	25.10.2018 11:00
26776	4621585300:05:000:0384	15.7473	Львівська область, Жидачівський район, Монастирецька сільська рада	Для ведення фермерського господарства	25.10.2018 11:00
26779	4621580600:02:000:1248	4.5000	Львівська область, Жидачівський район, Бережницька сільська	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.10.2018 11:00
26780	4621589100:02:000:1239	2.8654	Львівська область, Жидачівський район, Ходорівська міська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.10.2018 11:00
26781	4621555900:01:000:0663	12.2705	Львівська область, Жидачівський район, Новострілищанська селищна рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.10.2018 11:00
26782	4621555900:01:000:0666	9.3852	Львівська область, Жидачівський район, Новострілищанська селищна рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.10.2018 11:00
27081	4621585900:05:000:0378	1.9690	Львівська область, Жидачівський район, Вільховецька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	01.11.2018 11:00
27082	4621585900:05:000:1423	3.7725	Львівська область, Жидачівський район, Вільховецька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	01.11.2018 11:00
27090	4625180400:04:000:0169	10.0000	Львівська область, Старосамбірський район, Новоміська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	01.11.2018 11:00
26885	4620955300:34:015:0008	0.4500	Львівська область, Городоцький район, смт. Великий Любін, вулиця Львівська	03.15	01.11.2018 11:00

Джерело: www.land.gov.ua

24 жовтня на Львівщині відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок з водними об'єктами

З метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів, ефективного та раціонального використання водних об'єктів Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації оголошує земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами, які відбудуться о 11.00 год. **24 жовтня 2018 року** за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Департаментом екології та природних ресурсів підготовлено лоти (ставок та земельна ділянка, на якій він розташований) до продажу права оренди на земельних торгах, а саме:

- Ставок площею 0,9202 га, який розташований на території Бишівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радехівського району, на земельній ділянці площею 1,4924 га;

- Ставки площею 10,5624 га, який розташований на території Оглядівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радехівського району, на земельній ділянці площею 11,3717 га;

- Ставок площею 17,5668 га, який розташований на території Оглядівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радехівського району, на земельній ділянці площею 21,1153 га;

- Ставок площею 2,1349 га, який розташований на території Стремільченської сільської ради (за межами населеного пункту) Радехівського району, на земельній ділянці площею 2,9139 га;

- Ставок площею 4,5885 га, який розташований на території Стремільченської сільської ради (за межами населеного пункту) Радехівського району, на земельній ділянці площею 5,6923 га.

Останній день прийому заяв: 18.10.2018 р. до 16 год.30 хв

Джерело: Департамент екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації

11 територіальним громадам Львівщини передано сільгоспземлі державної власності

27 вересня відбулась передача земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (1322 земельні ділянки загальною площею більше 12 тис. га) від ГУ Держгеокадастру у Львівській області у комунальну власність 11 об'єднаних територіальних громад Львівщини: Бродівський район (Заболотцівська ОТГ), Жидачівський район (Гніздичівська ОТГ, Новострілицанська ОТГ), Кам'янка-Бузький район (Кам'янка-Бузька ОТГ), Мостиський район (Мостиська ОТГ, Судововишнянська ОТГ), Пустомитівський район (Давидівська ОТГ), Самбірський район (Бісковицька ОТГ, Вільшаницька ОТГ, Дублянська ОТГ, Луківська ОТГ).

Джерело: www.lvivska.land.gov.ua

Прогноз розвитку основних шкідників і хвороб сільськогосподарських культур у Львівській області в осінній період 2018 року

Тетяна Данілко, *начальник відділу прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризиків ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області*

За сприятливих гідротермічних умов під час осінньої вегетації шкідливі комахи, гризуни і хвороби можуть створити загрозу посівам озимого ріпаку та зернових культур. Щодокадні спостереження за розвитком шкідливих об'єктів на полях і своєчасний захист озимих попередять ускладнення фітосанітарного стану, сприятимуть успішній перезимівлі рослин. Повсюди особливої уваги вимагатимуть посіви ранніх строків сівби, тому важливим залишатиметься вчасний захист озимих за обмеження чисельності шкідливих організмів до економічно і господарсько невідчутних рівнів. Захисні обробки посівів проводять при суворому дотриманні правил техніки безпеки та відповідно до економічних порогів шкідливості, щодо яких інформований державний фітосанітарний інспектор.

Шкідники і хвороби озимих зернових культур

Скорочення площ повторної культури озимини, збирання врожаю та вивезення з полів соломи сприяє значному зниженню чисельності шкідливих видів комах. Ефективним є дискування стерні одразу після збирання врожаю, знищення пирію та інших злакових бур'янів, уникання ранніх і, зокрема, надраних строків сівби озимих культур для порушення синхронізації у розвитку фітофагів і культурних рослин.

Інтенсивний розвиток хвороб зернових колосових культур впродовж цьогорічної вегетації створив запас інфекції *гельмінтоспоріозу, борошнистої роси, іржі, септоріозу, фузаріозу*, збудників *пліснявіння насіння, твердої* та інших видів *сажок*, які зберігаються на стерні, подрібненій соломі. Значні запаси збудників хвороб, що накопичилися на полях, вимагають обов'язкового протруювання насіння. За відсутності сажкових патогенів, протруювання насіння поєднують з його обробкою біопрепаратами (Планриз-БТ, в.с., 2 л/т), або регуляторами росту рослин, які підвищують схожість та енергію проростання насіння, стійкість рослин до несприятливих факторів середовища.

Ці препарати володіють антистресовими властивостями, позитивно впливають на куціння і забезпечують в кінцевому підсумку збільшення врожаю.

Насіння високих посівних кондицій, призначене для сівби, підлягає обов'язковій лабораторній фітоекспертизі, за якою визначають наявність на зерні збудників хвороб. Видовий склад і господарська значимість їх дозволить обґрунтовано вибрати протруйник відповідного спектра фунгітоксичної дії та рівня захисної спроможності стосовно комплексу хвороб. Вибираючи протруйник, необхідно враховувати не тільки комплекс збудників на насінні (переважаючий вид інфекції) і в ґрунті, а й ті стресові умови, які вплинуть на рослини в полі. Дуже важливо враховувати живлення рослин, а також запаси вологи в ґрунті, які забезпечують рівномірні й дружні сходи.

Протруюють насіння завчасно (за 2-3 тижні), або безпосередньо перед сівбою. Системними протруйниками, які знищують зовнішню і внутрішню інфекцію, краще оздоровлювати зерно за день або в день сівби. Завчасне протруювання особливо ефективно для захисту рослин від сажкових хвороб. Застосовують інсектицидно-фунгіцидні препарати на основі діючих речовин: тіаметоксам, 262,5 г/л + дифеноконазол, 25 г/л + флудиоксоніл, 25 г/л. За норми витрати 1-2 л/т насіння ці протруйники ефективні проти спектру хвороб, зокрема, кореневих гнилей (фузаріозних, гелмінтоспоріозних, пітієвих), сажок, альтернаріозу; за норми 1,5-2 л/т посіви захищають від озимої совки, хлібного туруна, злакових мух, хлібної блішки. Або ж поєднання імідаклоприд, 166,7 г/л + клотіанідин, 166,7 г/л + протіоконазол, 6,7 г/л за норми 1,4-1,6 л/т. Також застосовують окремо фунгіцидні препарати, що знімають інфекційне навантаження з насіння з такими діючими речовинами: карбоксил, 200 г/л + тирам, 200 г/л за норми 2,5-3 л/т, флутріяфол, 37,5 г/л + імазаліл, 15 г/л + тіабендазол, 25 г/л (1-1,25 л/т), або тритіконазол, 200 г/л (0,2 л/т), або протіоконазол, 100 г/л + тебуконазол, 60 г/л + флуопірам, 20 г/л (0,5-0,6 л/т). Інсектицидні препарати, що мають пролонговану дію та високу біологічну ефективність, сприяють зменшенню шкідливості ґрунтових фітофагів, сисних комах та, головним чином, запобігають розповсюдженню вірусів (знищується комаха – вектор для передачі вірусної інфекції): імідаклоприд, 700 г/л (0,25-0,5 кг/т), тіаметоксам, 350 г/л (0,4-0,5 л/т), ін.

З метою підвищення стійкості рослин проти вірусних хвороб та інших шкідливих організмів одночасно з протруюванням насіння проводять обробку мікроелементами (сполуки добирають з урахуванням результатів агрохімічного аналізу ґрунту), а для стримування росту, підвищення морозостійкості, посухостійкості та покращення фізіологічних показників – регуляторами росту рослин. Рістстимулюючі препарати утворюють на поверхні насінини міцну прозору плівку, що запобігає осипанню препарату з поверхні насіння, а компоненти, які входять до їх складу, проявляють рістрегулюючу активність. За рахунок передпосівної інкрустації насіння цими препаратами врожайність зерна зростає на 2-3 ц/га. Поряд з зростанням врожайності зерна за рахунок прилипачів усі компоненти, що входять до складу бакової суміші, не осипаються, це зберігає їх від втрат і дає змогу використати суворо за призначенням.

Протягом жовтня – листопада і до випадання снігового покриву, за умов вологої осені ранні сходи та молоді рослини озимих культур повсюдно, насамперед на хорошому агрофоні, можуть уражувати *кореневі гнилі, борошниста роса, іржа, плямистості* різних видів. Хворі рослини слабшають і можуть загинути під час перезимівлі. Вірогідність захворювань посилюватиметься у випадку сівби не протруєним насінням (особливо це стосується жита, тритикале). Тому за появи інфікування рослин озимини мікопатогенами посіви обприскують: пропіконазол, 90 г/л + прохлораз, 400 г/л (бампер Супер 490, к.е., 0,8-1,2 л/га); пропіконазол, 300 г/л + тебуконазол, 200 г/л (колосаль Про, м.е., 0,3-0,4 л/га); флутріяфол, 250 г/л (імпакт 25 SC, к.с., 0,5 л/га); фенпропідин, 750 г/л (ліндер, к.е., 0,5-0,75 л/га); епоксиконазол, 187 г/л + тіофанатметил, 310 г/л (рекс Дуо, к.с., 0,4-0,6 л/га); крезоксим-метил, 125 г/л + епоксиконазол, 125 г/л + дифеноконазол, 80 г/л (терапевт Про, к.с., 0,7 л/га), або аналогами. Нехтування захисними обробками обумовить накопичення значної кількості інфекції на рослинах і уможливить епіфітотію хвороб у весняний період.

Загрозу сходам та рослинам зернових колосових культур завдаватимуть *сисні фітофаги (злакові попелиці, цикадки, мухи)*, на зменшення чисельності яких впливатиме поєднання різних способів і методів захисту рослин.

Так, вчасно проведені агротехнічні заходи підвищують толерантність рослин до пошкодження їх внутрішньостебловими шкідниками – личинками *шведських* і *гессенської злакових мух* – і будуть ефективними проти ураження посівів хворобами. Найбільш уразливий період розвитку сходів озимих культур - фаза 1-2 листків. В цей час мухи заселяють найбільш розвинені рослини ранніх і оптимальних строків сівби, насамперед, поля з меншою густотою стояння рослин. Тому в першій групі ризику опиняться зріджені сходи з полів найраннішого строку сівби та по попереднику озима пшениця. Менше ушкоджуватимуться рослини пізніх допустимих строків сівби.

Динаміка збільшення чисельності *злакових попелиць* і *цикадок* залежатиме від гідротермічних умов. При середньодобовій температурі 13...15° і вище, сухої теплої погоди наприкінці вересня – протягом жовтня зазначені сисні шкідники загрожуватимуть посівам озимини, передусім, як переносники вірусних хвороб. Уражені вірусами рослини істотно знижують зимостійкість і можуть загинути взимку або навесні.

На окремих полях у посівах озимих колосових спостерігатиметься шкідливість личинок *хлібної жужелиці (туруна)*, особливо на площах, де проводили посів по стерньових попередниках. Нестача вологи в ґрунті перешкоджає самицям відразу реалізувати свій потенціал і затримує відродження личинок, однак при наявності достатньої вологості спостерігатиметься масова яйцекладка. Тому постійно проводять спостереження і на полях по інших попередниках, оскільки за сприятливих умов самиці жужелиці добре пересуваються і заселяють з країв навколишні поля. Строки обробок посівів визначаються термінами відродження личинок, їх чисельністю (ЕПШ 2 личинки на кв.м) і часткою личинок, які харчуються, що встановлюється лише шляхом проведення ґрунтових розкопок. Живлення личинок шкідника розпочнеться за середньодобової температури повітря 7-8°C і триватиме до мінус 5 градусів. Личинки туруна, що живуть у ґрунті, харчуються листям сходів злакових вночі. Вони можуть втягувати листя до своїх нірок, де поїдають їх вдень. Пошкоджені рослини мають вигляд пожованих. У період линьки (переходу в наступний вік) личинки не харчуються і малорухливі, тому обробки посівів проти них неефективні. Застосування більшості зареєстрованих у «Переліку» інсектицидів є ефективними при температурі повітря не нижче 12°C, коли личинки знаходяться в малоактивному стані. Інсектициди на основі діазинону ефективні при знижених температурах від +10° до +4°C. Нижче цього порогу обробки будь-якими препаратами не ефективні.

За досягнення ЕПШ під час сходів – на початку кушіння озимих зернових, а саме 100-150 злакових попелиць на кв.м, або 5-10 екз./роsl. при 50% заселених рослин; 40-70 злакових цикадок на кв.м, або 150 екз. на 100 помахів сачком; 1-2 лич./кв.м хлібного туруна, у теплі дні проводять обприскування тіаметоксамом, 250 г/кг (актара 25 WG, в.г., 0,1-0,14 л/га), піретроїдами (альфагард 100, к.е., 0,1-0,15 л/га; карате Зеон 050CS, мк.с., 0,15-0,2 л/га) ін.

Більшість бур'янів у жовтні вже зійдуть і розпочнуть вегетацію. Саме в осінній період обробка зернових препаратами групи 2,4-Д і дикамбою не є прийнятною, оскільки обумовлює згубні наслідки на посівах цільової культури. Тому одним з селективних гербіцидів, які придатні для внесення восени, є препарати на основі амідосульфурон, 100 г/л + йодосульфурон-метил натрію, 25 г/л + антидот мефенпірдиетил, 250 г/л (гроділ Максі OD, о.д., 0,11 л/га), або на основі пендиметалін, 250 г/л + ізопротурон, 125 г/л (марафон, к.с., 4 л/га), які виявляють стабільну ефективність незалежно від наявності ґрунтової вологи восени.

Шкідники і хвороби технічних культур

Інтенсивна технологія обробітку *озимого ріпаку* передбачає комплексне використання засобів захисту рослин з метою отримання високого та якісного врожаю. При вирощуванні ріпаку в осінній період важливо не допустити переростання рослин і досягнути оптимальної фази для їх входження у зиму. Тому дотримуються наступного правила 7:7:7 (7 мм – діаметр кореневої шийки, 7 мм – висота точки росту, 7 – кількість листків). При цьому можна зберегти більше 80% рослин за умови застосування регуляторів росту на основі хлормекват-хлориду (стабілан та ін.) і фунгіцидів на основі тебуконазолу, 250 г/л (містік Супер, к.е., 1 л/га), або метконазолу, 60 г/л (карамба, в.р., 0,75-1,25 л/га). Дія хлормекват-хлориду базується на антагоністичній дії на обмін гібереліну, що обумовлює зменшення довжини стебла, збільшення його діаметра та потовщення стінок. При обробці посівів озимого ріпаку у фазу 2-3 листків рекомендується застосовувати 1,0 л/га препарату, у фазу 3-4 листків – 1,5-2,0 л/га.

За появи інфекції *фомозу*, *циліндроспоріозу*, *склеротинії* рослини ріпаку захищають карамбою або містіком, які крім блокування розвитку патогенів, запобігають переростанню рослин та сприяють покращенню перезимівлі. Тому слід використовувати існуючу можливість регулювати морфологію рослини ріпаку через дворазове внесення восени карамби – у фазу 3-4 листків 0,4-0,5 л/га і у фазу 6-8 листків 0,6-0,8 л/га, або містік Супер (на ріпаку норма розраховується 0,15 л на 1 листок рослини) – у фазу 3-5 листків. У разі переростання рекомендується підвищення норми до 1 л/га або двократне внесення у нормі 0,75 л/га.

У системі догляду за посівами озимого ріпаку важливе місце належить захисту рослин в період утворення розетки від таких шкідників як личинки *ріпакового трача* (ЕПШ 2 екз./кв.м, або 2 пошкоджені рослини на кв.м), *капустяна попелиця* (ЕПШ 10% заселених рослин), *хрестоцвітних клопів*, гусені *біланів*, *совок*. За умов теплої сухої погоди шкідливість фітофагів прогресуватиме, тому обов'язковим є обприскування піретроїдними або фосфорорганічними інсектицидами (карате Зеон 050 CS, с.к., 0,15 л/га; децис Профі, к.е., 0,07 л/га; сумі-альфа, к.е., 0,3 л/га; фуфанон, р.п., 0,12 кг/га, або аналоги) з дотриманням регламентів застосування.

На посівах соняшнику пізніх строків сівби до третьої декади вересня на кошиках продовжиться харчування гусені *листогризучих совок*, *соняшникової вогнівки*. Механічні пошкодження гусінню та іншими шкідниками сприяють проникненню збудників інфекцій, що викликають гнилі кошиків різної етіології. При випаданні опадів на пошкоджених посівах можливо інтенсивне поширення і розвиток *білої*, *сірої гнилей*. Ці хвороби при збігу сприятливих абіотичних і біотичних чинників можуть нанівець звести зусилля фермера при вирощуванні культури, що пояснюється значним пристосуванням збудників цих захворювань – космополітів до виживання у несприятливих умовах середовища, їх широкою спеціалізацією до рослин-живителів, їх генетичною варіабельністю тощо. Тому для зниження шкідливості цих хвороб необхідно планувати проведення десикації, яка перериває їх розвиток. Для контролю розвитку шкідників після збирання врожаю подрібнюють рослинні рештки і заорюють їх в ґрунт.

Шкідники і хвороби картоплі та овочевих культур

Більшість ґрунтових фітофагів картоплі та овочевих культур мігруватимуть у нижні шари ґрунту для перезимівлі. На окремих посівах дохарчовуватимуться *листоїдні шкідники* (гусінь *біланів*, *совок*, інші), які з часом також набуватимуть оптимальних фаз для перезимівлі. Пошкодження бульб та коренеплодів, яких завдаватимуть *дротяники* та *несправжні дротяники*, *личинки хрущів* та *інших ґрунтових шкідників*, впливатимуть на збереження урожаю в зимовий період. При закладанні на зберігання пошкоджені бульби та коренеплоди швидше інфікуватимуться збудниками грибкових і бактеріальних захворювань, а також слугуватимуть джерелом інфекції для сусідніх, поки що здорових бульб і коренеплодів. Тому для попередження втрат від хвороб всю продукцію перед зберіганням обробляють біопрепаратом на основі *Pseudomonas fluorescens* штам AP-33 (планриз, в.с.), або *Bacillus subtilis* (фітоцид, в.с. та інші).

До настання заморозків завершують збирання спочатку столових *коренеплодів* (моркви, буряків, редьки, пастернаку, селери, петрушки кореневої), а потім капусти білоголової пізньої і брюссельської, цибулі порею, хрону, катрану.

На заселених ґрунтовими фітофагами ділянках для знищення імаго і личинок шкідників проводять перекопування ґрунту безпосередньо перед настанням морозів.

Не можна залишати зимувати на полях неприбрані неперепрілі овочеві рослини, не перелопачений компост, купи хмизу, залишки опалих плодів – усе це приваблюватиме мишоподібних гризунів.

На пізніх сортах капусти може посилитися прояв *судинного* та *слизового бактеріозів*. При збиранні культури середньопізніх і пізньостиглих сортів, на ділянці, де в поточному році була виявлена *кила*, спочатку зрізують головки, а качани не висмикують. Обкопують землю навколо них якомога глибше, качани разом із прилягаючою до них землею складають на ноші, виносять з ділянки і закопують глибше в яму. При осінньому перекопуванні ґрунту вносять на цю ділянку вапно-пушонку (до 10 літрових банок на 10 кв.м), або деревну золу, збільшивши її дозу вдвічі. На ураженій ділянці не вирощують чотири-п'ять років не лише капусту, але й інші рослини родини хрестоцвітих (редиску, ріпу, редьку, брукву). При ранньому виявленні кили рясний полив і глибоке підгортання трохи стримують її розвиток, але врожай знижується. До кінця вегетації рослин всередині корневих наростів визрівають спори гриба. Під впливом ґрунтових мікроорганізмів нарости загнивають, розкладаються, а спори з них потрапляють у ґрунт і уражують його. Життєздатність спор зберігається декілька років, і ґрунт є єдиним джерелом хвороби. На низьких ділянках із застоєм ґрунтової і дощової води, на кислих ґрунтах і при беззмінній культурі капусти (й інших рослин родини капустяних) кила швидше поширюється і завдає великої шкоди.

На присадибних ділянках після збирання врожаю пізніх овочевих культур і очищення площі від рослинних решток, завершують обробку ґрунту для озимого, підзимнього і весняного посівів. Осінній обробіток ґрунту створює умови для кращого розкладання коренів бур'янів, а при сильних морозах швидше гинуть личинки, яйця зимуючих шкідників і насіння деяких бур'янів.

Шкідники і хвороби плодових культур

Переважна більшість фітофагів і фітопатогенів плодових насаджень набуватимуть відповідних стадій онтогенезу для переживання несприятливих умов зимового періоду. За сприятливих гідротермічних умов в садах пізнім сортам яблуні шкодитиме гусінь другого покоління *яблуневої плодожерки*, а також *плодові кліщі*. Там, де не можна застосовувати хімічні препарати, проти плодожерки проводять обробку біопрепаратами (лепідодид, бітоксібацилін, термін очікування після обробки якими становить 2-5 днів), а також використовують феромонні пастки (як для прогнозу, так і для контролю шкідливості). Тільки на сортах, урожай з яких збирається не раніше першої декади жовтня, можливе застосування хімічних препаратів.

Після збирання урожаю плодів з метою виявлення зимуючого запасу шкідників і планування заходів захисту саду, потреби в хімічних та технічних засобах захисту на наступний рік проводять моніторинг фітосанітарного стану плодових насаджень.

З організаційно-господарських заходів у садах проводять збір і знищення червивої падалиці, обрізку прив'ялих гілок, розпушують ґрунт під кронами (з метою знищення шкідників, що йдуть в ґрунт на заляльковування), знімають павутинні гнізда і т.д. Опале листя у садах згрібають: не рекомендується спалювати його ні восени, ні навесні. При вирощуванні в парниках розсади овочевих це листя використовують як біопаливо, створюючи подушку товщиною 15-20 см, восени ним застеляють землю під кущами малини, смородини, агрусу, а також під трояндами. Застеляють тонким шаром суницю на зиму і багаторічні овочеві рослини. Таке природне органічне добриво зберігає вологу, затримує ріст бур'янів, підвищує врожай.

Багатоїдні шкідники

Осередково сходи озимих зернових культур пошкоджуватимуть ґрунтові шкідники – *дротяники* та *несправжні дротяники*, *личинки хрущів*, інші поліфаги, які знищують насіння, проростки і сходи (при цьому знижується густина посіву, пригнічується розвиток рослин). На забур'нених після парових та інших ранніх попередників площах озимини створюватимуться передумови розмноження *озимої* та інших видів *підгризаючих совок*, які можуть пошкодити до 20-50% рослин при зростанні порогу шкідливості вище 2 екз. на кв.м.

Тому в усіх господарствах вирішальне значення в захисті посівів від шкідливих комах матиме висока культура землеробства з цілеспрямованим застосуванням відповідних агротехнічних заходів.

Проти личинок коваликів та чорнишів, гусені підгризаючих совок, хлібних жуків, туруна, за 1-5 днів до сівби, насіння обробляють препаратами на основі імідаклоприду, 700 г/кг (гаучо, з.п., 0,25-0,5 кг/т; ін Сет, в.г., 0,75 л/т), тіаметоксаму, 350 г/л (круїзер, т.к.с., 0,4-0,5 л/га), диметоату, 400 г/л (фосфамід, к.е., 2,0 л/га), ін.

За наявності 2-3 і більше личинок підгризаючих совок на кв.м посіву (сходи-кущіння) проводять вибірккову або суцільну обробку інсектицидами за регламентами існуючих технологій. Більш ефективною є суміш дозволених в посівах озимих фосфорорганічних і піретроїдних препаратів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Хімічний захист озимих зернових у фазах сходи – кущіння доцільний за наявності на кв.м посіву: попелиць – 50-150 екз., блішок – 30-50, цикадок – 150, а злакових мух – 40-50 екземплярів на 100 помахів сачком. Знешкодження цих фітофагів забезпечують обприскування фосфорорганічними, або піретроїдними інсектицидами (Бі-58 новий, к.е., 1,5 л/га; децис ф-Люкс, к.е., 0,2-0,25 л/га; золон, к.е., 1,5-2 л/га; карате Зеон, к.е., 0,15-0,2 л/га; ф'юрі, в.е., 0,07-0,1 л/га; або аналоги).

Щорічно істотної шкоди сільському господарству області завдають *мишоподібні гризуни*, збереження природного запасу яких спостерігається в місцях резервації: на багаторічних травах, сінокосах, пасовищах, перелогох, інших землях з підвищеною вологістю. При наявності в жовтні на 1 га озимої пшениці трьох жилих колоній гризунів (по одній парі дорослих полівок у кожній) за сприятливих погодних і кормових умов протягом зими і весни (до червня) вони дадуть потомство до 600 полівок, які за відсутності боротьби з ними здатні повністю знищити врожай пшениці. Тому важливо систематично обстежувати посіви.

Запобігають розмноженню та розселенню мишоподібних гризунів через дотримання агротехнічних заходів, зокрема знищення післяжнивних решток і сходів падалиці, луцення стерні, збирання соломи і своєчасний основний обробіток ґрунту. Для винищення мишоподібних гризунів застосовують біопрепарат Бактеронцид, зерн.пр. (0,5-2,5 кг препарату на 1 га посіву або 2-3 г в нору), або розкладають принади бродівіту, р., ізоцину МК, мк., шторму, 0,005% воскові брикети, 0,7-1,5 кг/га, інших родентицидів, або вносять аміачну воду (150-200 г в нору).

Гусінь *стеблового (кукурудзяного) метелика* останніх віків завершуватиме живлення у рослинах кукурудзи та інших товстостеблих культур. Але при цьому недобір зерна буває при пошкодженні нижньої частини стебла. Пошкоджуючи рослину, фітофаг перегризає судинно-волокнисті пучки і цим порушується її живлення. В результаті сильних ранніх пошкоджень розвивається качан меншого розміру з сильною надзерницею. Крім прямих втрат, пошкодження кукурудзяним метеликом обумовлює збільшення кількості захворювань качанів кукурудзи на *фузаріоз*. Вже наприкінці вересня – протягом жовтня гусінь стеблового метелика продовжить переміщення у нижню частину стебла, де вона залишиться зимувати. Тому для попередження розмноження фітофага у наступному році, проводять низьке зрізування стебел культури.

FRESH BUSINESS EXPO

4-6.12.2018

МВЦ, КИЇВ | МВЦ, КИЕВ | ІЕС, КИЇВ
 УКРАЇНА | УКРАЇНА | UKRAINE

Оптові ціни на продукцію (станом на 01.10.2018 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Капуста цвітна	25,00	25,00	25,00
Кабачок	8,00	10,00	12,00
Капуста білоголова	3,00	4,80	6,50
Баклажан синій	7,50	7,80	8,00
Картопля стандарт	3,50	3,80	4,00
Морква стандарт	8,50	10,20	12,00
Буряк столовий	6,50	6,50	6,50
Квасоля червона	30,00	32,50	35,00
Огірок корнішон	10,00	11,00	12,00
Помідор салатний червоний	13,00	18,00	23,00
Помідор сливка	11,00	12,50	13,00
Перець конусоподібний Білозерка	14,00	15,50	17,00
Цибуля ріпчаста жовта	7,50	8,20	9,00
Гарбуз	6,00	6,50	7,00
Часник	20,00	32,50	45,00
Гриб печериця	30,00	36,00	42,00
Віноград білий	20,00	22,50	25,00
Віноград темний	8,00	16,50	25,00
Диня	16,00	16,00	16,00
Фундук ядро	270,00	280,00	290,00
Яблуко Муцу	7,00	8,50	10,00
Яблуко Гала	3,00	4,50	6,00
Слива	5,00	7,50	10,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Куряча печінка	46,90	49,00	51,00
Свинина вирізка	142,00	143,50	145,00
Щука жив	85,00	85,00	85,00
Короп жив.	75,00	75,00	75,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

Закупівельні ціни в Україні на 01.10.2018 р.

Середньозважені ціни закупівлі зернових та олійних культур в Україні на умовах СРТ термінали, EXW елеватори, СРТ переробники, FCA, СРТ долар, FOB, DAF.

	СРТ термінал, грн	EXW елеватори, грн	СРТ переробник, грн	FCA, грн	СРТ термінал, дол.США	FOB, дол.США	DAF, дол.США	CIF, дол.США
Віка				6000				
Висівки пшеничні			3300				111	2590
Гірчиця				18000				
Горох		5485	5700				190	
Гречка		6900		5800			100	
Жито 1 клас				3600			145	
Жито 2 клас							143	
Жито 3 клас							151	
Жито 4 клас							118	
Жом буряка гран							135	
Зелений горох		8500						
Коріандр	20000			17000				
Кукурудза	5142	4576	4567		153	161	163	
Льон		10500		10700				
Люпин				6975				
Макуха соєва							300	
Макуха соняшникова							205	
Нуг		16000		16000				
Овес		5200		4500				
Просо		8667		9900				
Пшениця 2 клас	6693	6130			200	195		190
Пшениця 3 клас	6563	5987			197	190	193	
Пшениця 5 клас	6300							
Пшениця 6 клас	6300	5651	5400	5500	190			
Ріпак 1 кл до 35 мкм без ГМО	13525	12964			415			
Ріпак 2 кл від 35 мкм без ГМО	13400	13080					406	
Ріпак з ГМО	13100							
Соняшник		9700	10050	9000			300	
Соняшник високоолеїновий		11825						
Сорго біле		4538		5350				
Сорго червоне	4400							
Соя		10402	10700	8000			340	

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Виставка-конференція «Трав'яний бізнес 2018»	11-12 жовтня 2018 р.	м. Миколаїв, БК «Металург», Пр.Богоявленський,321	www.euroagrochem.com/herbal-business-2018
Спеціалізована виставка «АгроПром-Полтава 2018»	24-25 жовтня 2018 р.	м.Полтава , Виставковий центр, Площа Незалежності	www.tisexpo.com.ua
Третій щорічний форум «AGROIT FORUM 2018»	29 жовтня 2018 р.	м. Київ, Готель «Русь», вул. Госпітальна,4	www.oleynik.company.ua/conference/agroitforum-2018/
XII Міжнародна виставка сільськогосподарської техніки та обладнання «Інтер АГРО 2018»	30 жовтня- 01 листопада 2018 р.	м. Київ, Міжнародний виставковий центр, Броварський пр-т,15	www.interagro.in.ua
XI Всеукраїнська конференція «Молочний бізнес – 2018»	11 листопада 2018 р.	м. Київ, Готель «Русь», вул. Госпітальна,4	www.infagro.com.ua
Український бізнес форум	19 листопада 2018 р.	м. Київ, Конгресно-виставковий центр «Парковий», Паркова дорога, 16 а	www.ubf.international
Другий щорічний Український форум агробізнесу	28 листопада 2018 р.	м. Київ, Готель «Hilton», бульвар Т. Шевченка, 30	www.strategy-council.com
III Міжнародна конференція «Бобові культури. Нові ринки. Нові можливості»	29 листопада 2018 р.	м. Київ, Готель «Прем'єр Палас», Бульвар Т. Шевченка,5/7	www.ukraine-pulse.org
Міжнародний форум «Промислове ягідництво-2018»	29 листопада 2018 р.	м. Вінниця, Вінницька обласна філармонія, Хмельницьке шосе,7	www.agrotimes.net

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА" (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІЇ); **СТЕФАНИШИН І.М.** – ТОВ "РСП "ШУВАР" (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІЇ); **ВУЙЦИК І.М.** – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА" ; **ПАНЬКІВ І.Я.** – БО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА"; **ДОМАНСЬКИЙ А.А.** – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА"; **СОЛОМОНКО Д.О.** – ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: М. ЛЬВІВ, ВУЛ. ЗАЛІЗНИЧНА, 16, 2-Й ПОВ., ТЕЛ./Ф. +38 (032) 294-84-03, + 38(067) 803-60-32. ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ . ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НА Е-MAIL:

LIVVAGRI@GMAIL.COM